

der ikke betale sig. Set fra Statens Side forekommer det mig derfor heldigt, at Staten kunde faa det hele, ogsaa disse frugtbare Dafer, hvor Indtægten er høj.

Det forekommer mig ogsaa, at der nepos af den Grund burde være en Bestemmelse om Ekspropriation. Det bliver nemlig et brændende Spørgsmaal, naar Staten skal overtage disse private Telefonselskaber, hvad det da er, der skal taksæres. Er det blot det Materiel, der er anvendt? Ofte er det et middelmaadigt Materiel, der om ganske faa Aar kan siges at være gaaet ud af Sagaen, fordi det er saa daarligt. Jeg maa gaa ud fra den Forudsætning, at Telefonerne nu have naaet en saadan Udvikling, at der virkelig kan blive Tale om Telefonhemmelighed, men der er mange private Selskaber, hvor det slet ikke er Tilfelde. Et saadant Selskab, der har et slet Materiel, mener jeg ikke kan ansættes meget højt. Men noget ganske andet bliver det, dersom Selskabet ved Ekspropriationen skal taksæres som Forretning, dersom der skal tages Hensyn til det Udbytte, som Selskabet i en Aar-række har givet sine Aktionærer. Det vil give en meget betydelig Forstel, om Taksationen blot skal holde sig til Materiellet, eller den tillige skal tage Forretningen med. Jeg synes, at der derom skulde være nærmere Bestemmelse i Loven.

Der er for øvrigt et Par mindre Punkter, som jeg vil tillade mig at berøre. Naar Telefonen skal anlægges over en Landejendom — og det vil jo blive meget almindeligt — kan jeg jo nok se, at Meningen er, at man ikke vil fortrædige Besidderen mere end højt nødvendigt. Jeg synes imidlertid, at der er en Ting, som det vilde være heldigt at slaa fast, nemlig hvor højt Telefonskoven skal anbringes; thi dersom man anbringer Telefontraaden saa lavt, at vi ikke kunne føre et Kornlæs under den, er det en meget betydelig Gene for Landboerne. Kunde vi derimod faa den op til en 5 Alens Højde, saa at vi frit kunde føre under den, tror jeg ikke, at der er saa grumme mange, der ville blive bange for den (Stemmer: 5 Alen er for lavt!) Der siges, at det er for lavt, men saa kunde vi gaa højere op, saa kunde vi maasse gaa til 6 Alen; men man maa ønske, at der kommer til at staa en bestemt Højde for Telefonstængerne.

Det andet Punkt, jeg skal berøre, angaar § 11, hvor der er Tale om Plantninger. Jeg frygter for, at hvis Loven faar denne Affattelse, som her foreslaas, vil det komme til at gaa ud over vore Landbejstræer. Hidtil have vi dog kunnet bevare Landbejstræerne ved vore Hovedlandbeje,

og Amterne have endogsaa en ret god Indtægt deraf; det have vi i alt Fald paa Østkysten af Sjælland. Hidtil ere Telegraftraadene gaaede ved Siden af Træerne. Ganske vist har Telegrafvæsenet i de senere Aaringer flyttet dem — i alt Fald er det slet hos os — hvor de vare paa Østtiden af Vejen, over paa Vesttiden, fordi, som bekendt, Vestenvidden i Sjælland er saa stærk, at alle Træerne høje sig mod Øst, og Følgen har været, at Telegrafen har været bedre tjent med at være paa den vestlige Side af Vejen. Telefonen, som naturligvis skal være Stedbarn, har hidtil maattet nøjes med den østlige Side, hvor jo ganske vist Træerne paa Landevejen kunde genere Traadene. Jeg ved ikke, om det efter de nyere Opfindelser kan lade sig gøre at have begge Slags Traade paa den ene Side (Ministeren for offentlige Arbejder [Fingerslev]: Jo!) — jeg har hørt, at Induktionen kunde være saa stærk, at Telegrammerne kunde gaa over i Telefontraadene, men naar det ikke er Tilfældet, kunde man jo have alle Traadene paa den vestlige Side af Hovedlandvejene. Saa kunde man spare alle disse Træer, thi det vilde jo være mindre heldigt, om alle saadanne Landbejsskaller skulde ødelægges.

Der staar i § 7 noget om, at de private Telefonselskaber skulle være pligtige til at "give Oplysninger", og det endogsaa under Straf af Mulkt, tror jeg; men der staar ikke, hvilke Oplysninger. Det forekommer mig dog, at det maa nærmere præciseres, hvad det er for Oplysninger. Der er jo saa mange Slags Oplysninger i denne Verden. De Oplysninger, de skulle give, forekommer det mig, maatte være angaaende deres Drift og hele økonomiske Forhold. Det staar der ogsaa i Motiverne, men det forekommer mig, at det ogsaa maatte staa i selve Lovforslaget.

For øvrigt skal jeg kun anbefale Forslaget, med det Haab, at der virkelig maatte blive gennemført en Statsdrift, saaledes at det hele Folk kan faa en ligelig Gavn af Telefondriften her i Danmark.

Rundsen: Dette Lovforslags Titel er jo: Eneret for Staten til Anlæg og Drift af Telegrafer og Telefoner, og Hovedbestemmelsen, som staar i § 1, siger ogsaa, at Staten har Eneret paa dansk Land- og Søterritorium til Anlæg og Drift af Telegrafer og Telefoner. Dette Lovforslagets Princip, at Staten skal have en saadan Eneret, sympatiserer jeg fuldt ud med, og hvis Lovforslaget konsekvent gennemførte Princippet, kunde jeg give det min ubelte Tilslutning. Jeg kan i den Henseende holde mig til de Ud-